

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVÉLEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad

Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Nincs!

Rövidke szó. Alig öt betüből áll. De minden betűjében, minden vonásában tenger szégyen, tenger vád van társadalmunk ellen.

Rövidke szó. Te vagy gyászbeszéde, te vagy sírfelirata a mi társadalmi életünknek, mely kimúlt, alszik, réges régi idő óta. Te vagy a mi nagy szégyenünk, te vagy a feleletünk arra a kérdésre, van-e társadalmi életünk?

Mert bizony mondom hogy nincsen. Nincs még akkora sem, minő a por legkissebb atómja. Volt, volt egyszer, réges régen életképes, erős, lüktető társadalmi életünk, melynek visszfénye kísért még néha—néha a jelen gyászos sötétségben. Ragyogó fényes képe átesillog olykor-olykor a ránk boruló sötét fátyolon s nem engedí, hogy közönyösen térjünk át a felelet felett, hogy nincsen. Ajkunkra tol egy másik kérdést, ha volt, miért nincsen most?

Hiszen ma sokkal több eszközünk, alkalmunk van arra, hogy társadalmi életet teremtsünk, mint volt a régi jó időkben. Mit tesz casinóunk, mit tesznek nőegyleteink és sok mindenféle egyesületeink, mit csinál nagyszámu fiatalágunk, mit hölgyeink, hogy arra a kérdésre van-e társadalmi életünk, ezt a szomorú feleletet kell adnunk, hogy nincsen.

A casinó? Van könyvtára ezer egynehány kötettel, van olvasó terme melyben a magyar

sajtó majdem minden lapja megtalálható, van még billiárd és kártyaterme. S ha még megemlítem, hogy tart választmányi és közgyűléseket, elmondtam a mi legrégebb, legelőkelőbb egyesületünknek társadalmi tevékenységét. Társas összejöveteleket, felolvasó-, zenei vagy éppen tánczenestélyeket már minék is rendezne.

Nőegyleteink? Ezek a rejtélyes halgatag sphynxek? Csak azt tudjuk hogy léteznek valahol. Ezt is csak farsangi szerepléseikről, mikor hosszú viták, mindenféle című gyűlések és tenger faszché utáni nagynehezen összejöttek ilyen vagy amolyan bálát. Komoly tevékenységükről van-e halandónak ismerete? Oly titokban csinálnak mindent, mint ha legalább is anarchisták volnának.

Egyesületeink? A legtöbb születésével együtt ünnepli halotti torát. A mi természetes is ott, a hol mint nálunk is hitvány önérdék, beképzelt sértett önérdék, leplezett dicsőség, vágy játszanak közbe, a hol az „én“-t a köznek sohasem tudják alá rendelni, a hol mindenki vezér akar lenni, de közkatona senki. Teremthet az ilyen egyesület, szolgálhat az ilyen egyesület társadalmi életet, a mely még saját célját sem tudja elérni?

Sajtónk? Ez az annyiszor kigunyolt, mindenfelől megkötözött szegény vidéki sajtó harcoljon, buzgolkodjék társadalmi életünk mellett, a mely a sokféle kisvárosi érdek miatt még az öt megillető nivóra sem tud felemelkedni? Hol ezt, hol azt nem lehet közölni, hol ezt, hol

azt nem szabad szellőztetni mert ennek vagy annak a nagyurnak nem tetszik.

Közéletünk semmiféle vonásáról tudomást nem szerezhet. Ünnepekre, összejövetelekre, s miniféle mozgalomra, gyűlésre soha meghiva nincs, de azért kívánják, hogy ennek vagy annak az urnak a nyilvánosság előtti fizikálását közölje a saját áldozatából. Ha nem teszed-majd kapsz szegény vidéki lap. Ha azután valamivel az igazsághoz hiven mer foglalkozni, s talán kissé keményen talál kikelni ez vagy az ellen, rögtön feltámadnak egyes tekintélyes urak-akik nagy hangu szavakkal, a lap bojkottálásával fenyegetőznek és akarják deprimálni a lap ilyes irányát, a mint a közel multban is történt.

Fiatalságunk? Alig hogy szabadul a hivatalból, rohan a zöld asztalhoz egy kis makaóra, vagy csendesre vagy bementani nagy lelki gyönyörűséggel a contra tuli cassa ultimót. Este siet ismét a kávéházba jó bor mellett, cigány mellett (és szép kaszirnók mellett) áttivornyáznai az éjszakát. Ha aztán akad köztük egy-egy, a ki a tollat is szereti forgatni, meg talán curizálni is mer, van neki jó dolga hallgatni a talpraesett gunyolódó vicceket.

Eljárnak a bálókba is ezek a jó urak, de hogy táncoznának ne adj Isten. Nekik ez nagyon fád, már kivánnak belőle. Hányszor kell élemedett urakat látnunk táncolni, hogy segítsenek azokon a szegény lányokon, a kik vesztükre el-

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZÁJA.

A nő,

(Fővárosi életkép.)

Kényelemmel berendezett boudoir, — Idus a férj által annyira dédolgetett, imádott szép asszony csábító pongyolában rendezgeti haját; meg van elégedve magával, ma jó napja van. Korán fektűt, hogy egy jól átaludt éjszaka után a mai napra viruló szép legyen.

Meglátászik rajta, hogy vár valakit és hogy ez a valaki nem a szerelmes férfi, a ki tegnap reggel utazott el nehéz, fárasztó utra, tagosítani, mérni, veszekedni a birtokosokkal. Perzseltetni magát a nap hevétől, lüktető főfájással térni nyugalomra, fáradtságtól minden tagjában, melyet azonban nem érez, most vele van egy kép, egy bájos, egy imádott, hiúságos és jó: feleségnek a képe. Képeletben átéléli és nem érzi a kemény, rozoga fekhelyet.

A szép asszony tehát nyugodt lehet, nem kell meglepetéstől tartania, elég távol van a férje és elég érzékenyen vett tőle bucsut . . .

. . . A majom, hogy könnyezett, a mikor ő oly végtelen szomorúsággal csókta meg, még szomorubb-nak sikerült látszania, mint más alkalommal, amikor ilyen kiküldetésbe szokott elutazni . . . Hahaha milyen ostoba is egy ilyen szerelmes férj!!

Csókolom a kezét — jókor jövök — mi vidítja fel szép asszony? . . . Tudja nevetnem kell — ugy mulat-

tat — milyen pompásan sikerült a tegnapi bucsuzásom.

Hígyje el, Miklós meg van győződve, hogy halálosan szerelmes vagyok belé még most is, ugy, mint házasságunk első hónapjaiban — pedig mennyire csalódik . . .

Akkor is inkább csak amolyan hála felét éreztem iránta, hogy felszabadított az írógép mellől, a szegényes otthonból és . . . de minék beszéltem magának ezt, hiszen jól tudja . . . látja, ha maga gazdagabb lett volna, a maga felesége lennék . . . de így maga megmaradt udvarlónak, ő meg jó férjnek . . . ha ha ha ugye jobb is így?

Igazán jó kedvem van, — de hát miért nem nevet maga is, hát nem elég mulattató ez? . . .

Az udvarló szép szűz férfi, egy pillanatra mintha átérezte volna mindkettőjük nyomorultságát, megvetően nézett erre e lelketlen gyönyörű teremtésre, akihez már évek óta fűzte az az érzéki szerelem, mely mámorba ejtő ha közelében volt, de arra, hogy feleségül vegye, nem gondolt soha és épen nem érzett fájdalmat a mikor tudtára adta az akkor még gépiró kisasszony, hogy férjhez fog menni egy jómódu mérnökhez, aki már nem fiatal, nem is szép — de szerelmes ő belé, jómódot biztosít neki. A kettőjük közötti viszonyt miért ne folytathatnák ügyesen — hiszen nem fogja megtudni — sokat utazik . . . aztán milyen nagyszerű is lesz mikor a szépen berendezett lakásban zavartalanul fogadhatja őt . . .

Egyszerre azonban heves csengetés hallatszott; a szobaleány rémülten jelenti, hogy: megjött a tekintetes ur . . . Nem volt sok idő a gondolkodásra, de a szép asszonynak nem is volt sok időre szűkeége. Abban

a pillanatban át villant agyán terve és a megdermedt férfinak majdnem nyugodtan mondta: Ne vesztse el a fejét, most a fivérem lesz majd és viselkedésében alkalmazkodjék ő hozzá . . .

Ezzel kisietett férjét fogadni és nem látszott rajta egyéb, mint a határtalan öröm. Csókok, ölelések között kérdezte meg tőle: miért e hirtelen vissza-térés?

A boldog férfi elbeszélte gyorsan, visszahívták sürgősen. De hogy vagy te, miért vagy ilyen szép, édes hiúságos kis feleségem . . . Oh én olyan boldog vagyok — hadarta az asszony — egyik örömből a másikba esem — ezelőtt egy órával érkezett ide hozzánk fivérem . . . Fivéred? — kérdi csodálkozva a férj — hát van neked fivéred? . . . Igen volt, azaz van, de jöjj csak és nézd meg, majd elbeszéltem aztán miért nem tudtál eddig felőle.

Ekközben beértek . . . Az udvarló nagy zavarában nem tudta hogyan viselkedjék mikor a férj barátságosan közeledett feléje — — — Ön fivére nőmnek és én ezt nem tudtam, beszélje el miért, hol volt, hogyan került ide?

— A férfi végtelen zavarban tördelte: . . . Igen utaztam . . . el kell mennem . . . épen készülődtem a mikor Ön jött . . .

De bizony nem fog elmenni, itt marad — utazott — nálunk pihenni fog — de beszéljenek — látom zavarban van, talán holmi ifjúkori kaland — talán valami szép asszony? —

Az asszony, a kigyó odaült a gyanudtan szegény férj ölébe és gyöngy fogait villogtatva hamarosan kigondolt egy mesét, szepet, ártatlant — még nevetni is lehetett rajta.

* * *

mérték jönni a bálba. A fiatal urak pedig nagy uri non-chalans-al neki dülve az ajtófélfának kritizálják a hölgyeket s jókat mulatnak a „bohó“ öreg urakon. S hogy ezek a jó urak úgy maguktól el-el járogatnának valamelyik uri házhoz ne adj Isten, hátha még kötéllel huznák őket.

Hölgyeink! Már a fiatalja is eltanulta kávésnénikéink és vén leányaink egyetlen szórakozását a pletykát. Uram bocsá, hogy pletykáznak ebben a mi kis városunkban. Ha két ember összejön az utcán, alig hogy üdvözlő egymást, már kezdi rémséges izü „hallomását“ alaposan lerángatva szerencsétlen felebarátját.

Pletykázik nálunk mindenki, öreg, ifju, férfi, asszony, leány egyaránt. Ez az egyetlen örömnünk, legfőbb gyönyörűségünk. A szomszédnak csak azért örülünk, mert van a körül pletykázhatunk. S pletykázunk estétől reggelig, reggeltől estig. Már a Miatyánk helyett is arra jár a szánk: „hallottam“ „beszéltek“ „mondják“. Összeadunk meg elválasztunk párokat, tudjuk, hogy mit főz ez vagy amaz ebédre, ismerjük zsebének tartalmát, nyilvánartartjuk felebarátaink adóságait, minden lébe kanalak vagyunk, mindenbe beleüjtük az orrunkat s nem vesszük észre, hogy a nagy seprésben magunk is milyen piszkosok lettünk. S ha még csak ennél maradnánk. De nem, nekünk már több kell. Válogatott deliciával szedünk ki a „mondják“ nagy tömegéből olyan dolgokat, melyeknek jóakaratu (?) bemonadásával elvethetjük a viszály magvát a családi életben, összeveszithetjük a feleséget a férjjel, a gyermekeket a szülőkkel, a barátokat egymással, s mikor teljes a felfordulás tele a mi lelkünk nagy gyönyörűséggel. Fontos kérdésnek tartják még hölgyeink, hogy ez vagy az a szallag vagy csipkecsokor ide vagy oda illik-e jobban, ez vagy az a ruha felfogás mutatósabb-e, vagy, hogy a szomszéd lánya milyen szoknyában ment a templomba, mint, hogy a csuszpájz kozmáson vagy nem kozmáson jobb-e? Irodalmi, művészeti, zenei kérdésekkel a hét világerért sem foglalkoznának. Megtanulnak egypár tánczot, a zongorán egy pár Bethoven darabot, megvárják míg 17 évesek lesznek s avval szalon és társadalom képeseknek hiszik magukat. Ha aztán még rántást is tudnak készíteni, akkor pláne elől állnak.

S ha még elmondom, hogy teljesen kaszt életet élünk, még a rokonság körében is, hogy társadalmi életünk a ház tűzfalával bevégeződik s a mi rajta tul van azzal csak a pletyka kedvéért foglalkozunk s hogy a felekezeti kérdésé

Tíz hónappal később. Népés fővárosi utca. az előtérben nagy kórház, nem messze innen egy elterjedt hirdal kiadóhivatala látszik. A kórházból megtört, korán venült női alak, vánszorog, fáradtan tekint a közeli kiadóhivatal épületére. Az tanácsolták neki: kérjen itt valami munkát, mely megmenti egyelőre az éhhaláltól vagy öngyilkosságtól.

Nagy alázattal betér a házba és mivel olyan igen szánalomra méltóan könyörög, adnak neki egy csomó ujságot, de nem szivesen, mert ki bízna a mai világban egy ilyen nyomorult külsejű teremtetésben...

Tíz hónap nem sok idő a bírának az ítélet hozatalra, de elég a sorsnak, hogy ítéletet hozzon és végre is hajtsa azokon, akik rá szolgálnak erre...

A mese régi, kopott... de mindig új marad. Volt egyszer egy szép asszony — megcsalta az ő becsületes, szerető urát. A férj a derék, becsületes ember úgy ítélte, hogy mindaketteen haljauak meg, — a harmadik, az elment, elég a nagy a világ... — de a sors az igazságos bíró csak neki adta meg ezt. A nő beteg lett, nagy beteg kórházba került, szép haja kihullott, telt arca beesett és rut ráncok képződtek ott, hol még csak nem régen üde rózsák virultak. Egész alakja kora-vén, megtörött.

Felismerhetetlen „Idus a ferj által annyira dédelgetett imádott szép asszony“... alig halhatón mondja:

„Esti Ujságot tessék.“

Haspelné.

nálunk is mindjobban tért hódít, rövid vázlatát adtam a mi társadalmunknak. Egyszersmind megadtam a feleletet arra a kérdésre, hogy miért nincs most társadalmi életünk, s hogy erre a kérdésre: van e társadalmi életünk, miért kell még sokáig ezt a feleletet adnunk, hogy bizony nekünk olyan nincs. S.

Nagyon tisztelt választó polgártársak!

Ő Felsőge, legkegyelmesebb királyunk és urunk a főrendiház elnökévé méltóztatott engem kinevezni, minek folytán meg kellett válnom azon országgyűlési képviselői állástól, a melyet az Önök kitüntető bizodalmarak köszöntem.

Felette nehezemre esik ezen elválás, mert az Önökkel ismételt érintkezésben egyrészt a közügy szolgálása szempontjából mindig csak új meg új buzdító erőt nyertem, másrészt pedig folyton az irántami jóindulat és barátság oly bizonyítékaival találkoztam, a melyek a belém helyezett politikai bizodalomuk értékét még jelentékenyen fokozták.

Nyugodt lélekkel merem állítani, hogy a megválasztatásomat megelőzőleg tett ígéretemet, azt t. i. miszerint az általam vallott szabadelvű elvek mindenkor következőes alkalmazása mellett legjobb tehetségem szerint szolgálandom első sorban a közügyet, másodsorban pedig választó kerületem érdekeit, a mennyiben ezek a közügygyel összeütkezésbe nem jutnak, képviselői működésemmel beváltottam és ha ebben mégis itt-ott némi hézag mutatkoznék, ha az eredmény nem felett meg mindig teljesen az Önök várakozásának, — ne tulajdonítsák ezt közömbösségemnek, vagy épen akarat-hiányomnak, hanem olyan gátoló körülményeknek, a melyeket leküzdeni nem volt módomban.

Az országgyűlés, melynek képviselő házában az Önöktől nyert mandátum alapján helyt foglaltam, nagy és nevezetes kérdésekkel, valamint eseményekkel volt hivatott foglalkozni és, bár a kibontakozás nem ritkán felette nehezzé vált, az ellentétes politikai felfogások több ízben, sőt huzamosabb időig, a legelkeseredettebb harczokat idézték elő, a történelem legszigorúbb ítélőszéke szerintem csak helyeselhetni fogja azon általam is teljes erővel támogatott irányt, a mely végeredményében nem csak helyre állította a parlamenti békét és megszüntette ekkép az alkotmányosságunk alapzatát megingalni képes veszélyt, de egyuttal az osztrák zavaros viszonyokkal szemben oly megállapodást hozott létre, a mely a monarchia közös, valamint magyar hazánk külön létérdekeinek egyaránt megfelelt.

Új hivatásom elvon ugyan engem a politikai pártélet köréből, de nem vonhat el az Önök magány köréből a melybe időközönként visszatérni, mindig örvendetes lesz én reám nézve.

A Mindenható legjobb áldása kísérelje a szarvasi választó kerület lakosságának összességét! Kelt Szepes-Mindszenten, 1900-ik évi október hó 15-én.

Gróf Csáky Albin.

Kisiparosaink mai helyzete.

Ssomoru világot élünk. Mindenütt kétségbeesés, kesergés, jajgatás! Egyik halandó a másik szájából ragadja ki a falatot, hogy az éhhalál martalekává ne essék. E kenyérharc iránti óriási küzdelemben ezor és e er becsületes munkáskezet veszt el a társadalom, a hazza.

Látjuk megmozdulni a szíveket, lelkeket. Ma a munkanélküliek, holnap a kiskereskedők stb. összedugják fejüket, megvitatjuk súlyos helyzetüket, a tanácskozáseredményét jegyzőkönyvbe foglalják, ama roményben hogy bajukon orvosolva lesz, határozatilag kimondják, hogy deputációvá tömörülve, a miniszterhez vagy képviselőhöz járulnak. Ennyi az egész... Odafönt nem értik, hogy a kegyelemfalat nem szül halálanságot, a megmentett erő uszorakamatokat fog hajtani.

De hiszen mit is törődünk annyi ezer ember bajával, gondolkodnak odafönn. Segíts magadon, az Isten is megsegít, ezzel biztatgatják a szegény proletárokat. Pedig nem így van ez mindig. Hiába a férfias tetterő, munkakedv, akarat, mindhiába, kárba vesznek e talajdonok, ha nincs mit dolgoznunk, mely megadja a mindennapi kenyerünket. Es ilyen ma a kisiparos helyzete.

Magyarországon k. b. 700.000 kisiparos van, ezek közül mintegy 600.000 vagyis 90 % küzd a megélhetéssel.

Tisztelt miniszter és képviselő urak! Ti, a kik a nép sorsát intézitek, halljátok „hatszáz ezer“, majdnem háromnegyed millió lélek, alig tudja a betevő falatot megkeresni. Ne restelljék, tessenek elmenni egy pár ilyen műhelybe, asztaloshoz, lakatoshoz, bádogo-hoz, szabóhoz, suszterhez s egyéb kisiparoshoz, látni fogják, hogy pihen a gyalu, a kalapács, a tű, a kaptafa.

Hohó! Hát így pártoljuk a magyar kisiparosokat? Uj gyárat akarunk létesíteni, mikor meg kisiparosainkat sem tudjuk vagy helyesebben: nem akarjuk ki-elégíteni, támogatni? Hát az iparpártolás, hogy a társadalom javarésze és egyes hazai gyárosok szükségleteiket még mindig ausztriai kis iparosoktól szerzik be, a mi évenként átlag 30 millió korona összeget fesz ki? Ugyan hány magyar kisiparosnak adna kenyeret a 30 millió korona, a mi külföldre vándorol?!

De hát ki is törődnek a kisiparossal? Hisz az nem isten képmására teremtet lény. Hazafisága, becsülete az itt szóba sem jöhet.

Tégy eleget kötelezettségeidnek: fizesd a rád szalott adókat, add fiadat katonának, ez a te dolgod. A kisiparos támogatásáról majd csak a más világon hallhatunk. Hogy szorult helyzetében hitelhez jussou a kis iparos, az ritka dolog. Ha jut is, az még csak tetőzi szorult helyzetét; mert legtöbbszire a váltóját aláírókkal szemben kötelezettséget vállal. A zsiráloít busásan meg kell fizetni. Hja kérem ma feszült pénzügyi viszonyok uralkodnak; pénzüket még a jómódnak is gyarapítanok kell.

A fényűzéshez szokott uri közönség pedig restelt lemenni az iparos nyirkos műhelyébe s ott a szurtos iparossal szóba ereszkedni, hanem elmegy inkább ipari vállalkozókhoz, közvetítőkhöz, kik nagy garral lépnek a közönség elé, fényes üzleteket berendezve, miáttal jobban csalogatják a közönséget. Elvégre is szabad az ipar és kereskedelem, fel lehet csapni ipari vállalkozónak és közvetítőnek bárkinek, csak hozzávaló pénze legyen; akkor aztán szabad a vásár: horribilis árakkal s hitvány, hevenyében készített portékával kiszípolozni a lépre menő közönséget. Nem is szólnánk ezek ellen semmit, ha ez ipari vállalkozók és közvetítők szakavatottak volnának, de legnagyobb részük hozzá se konyit.

Tessék az államnyújtotta előnyöket a kisiparosokkal is megértetni s kifejtetni a magyar közönségnek, hogy a kisiparos becsületes, támogatásra méltó polgára a hazának, mert az állam arra való, hogy abból kifolyó jogokat minden alattvalója, polgára élvezhesse. Ekkor aztán eljövend az, melyre oly hön vágyakozik e hazza minden fia: a „J o g t ö r v é n y é s i g a z s á g.“

Ujdonságok.

— **A képviselő testület** f. hó 17—én Szerdán délután 3 órakor a főszolgabíró elnöklete alatt tiszti széket tartott. Tárgya volt a főpénztárnoki állásnak, helyettesítés újjan való betöltése, mely Kántor Sámuel betegsége folytán üresedett meg. A helyettesi tessel Kovács Istvánt bízták meg.

Szarvas község képviselő testülete folyó évi október hó 27-én (szombaton) közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1) 1900. október 3-iki közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése, 2. Dércy Peter kérvénye décsi és kondorosi bérléte között a berényi és gyomai ut mentén magán telephon felállíthatása iránt. 3. Előjárói jelentés a Békés-csanádi h. é. vasut részvénytársaság mezőur-mezőhegyesi vonalának törzs részvényei tárgyában. 4. A törvényhatóság 513/900 bgy. sz. határozata mely szerint az Árpád szálló épületében levő 1-ső sz. bolthelyiség bérbeadása tárgyában hozott 151/900 bgy. sz. határozat jóváhagyatott. 5. A törvényhatóság 514/900 bgy. sz. határozata, mely szerint a Sovány dűlői és községi földek bérbeadására vonatkozó 149/900 sz. bgy. határozat jóváhagyatott. 6. A községi közpénztár, A kórház és ápolói alap, A közművelődési alap, A községi közmunka 1901. évi költség előirányzatainak tárgyalása.

— **Képviselőválasztásunk.** Kedden este 8 órákor adta tudtul gróf Bolza Géza a szabadelvű pártkör helyiségében összegyűlt vegrehajtóbizottságnak, hogy a szabadelvű párt részéről neki felajánlott kép-

viselő jelöltséget elfogadja. A nagy jelölő gyűlés ma délután két órakor lesz az Árpád vendéglő nagy termében.

A függetlenségi párt tegnap délután tartotta meg képviselőjelölési gyűlését a „Központi“ vendéglő nagytermében délután 4 órakor, — amikor is a párt jelöltjéül Draskóczy-t kiáltották ki. Draskóczy László Feleden volt szolgabíró ezeltől. A Bánffy regime alatt Fáy ellen lépett fel mint képviselőjelölt szabadelvű programmal. Azonban Bánffyuk iránta tanúsított eljárása miatt a függetlenségi elvekhez csatlakozott s ilyen elvekkel jelölte őt a szarvasi függetlenségi párt a szarvasi orsz. gyűl. képviselői állásra.

A választás nov. 5-én lesz, amint azt a központi választmány f. hó 17-én tartott ülésén elhatározta. A szavazás két küldöttség előtt történik, mert a választók száma az 1500. meghaladja. Az I.-s szavazatszedő küldöttség (a község háza tanácssterme) az I. és II. tizedbeliek, a II.-ik szavazatszedő küldöttség (Golian jegyző irodája) a III. IV. tizedbeliek szavaznak. Választási elnök Dr. Lengyel Sándor.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter a csabai kir. jbróságához aljegyzővé főgymnasiumunk volt üdvöndekét, Nuszbeek Sándort, — a tehetséges költőt nevezte ki. Gratulálunk.

— **Helyettesítés** Községünk képviselőtestülete beteg főpénztárnoka Kántor Sámuel, felgyógyulásáig helyettesül Kondacs Istvánt bízta meg.

— **Lökötés.** A régi betyár világ kezdő környékünkön újra felütni fejt, rövid idő alatt a környék több birtokosától kötötték el a lovat. Legutóbb f. hó 17—17 közti éjjelen Nyemcsok Lajos halásztelki tanyájáról két kancazt és egy mén csikót hajtottak el. Jó lesz, ha gazdáink éberebb figyelemmel őröködnék, mert valószínű, hogy egy jól szervezett telvaj banda őrzi itt mesterségét.

— **Jubilálás** Mint tudósítónk közli, Meyer Frigyes m. kir. adóhivatali pénztárnok hivataloskodásának 32-ik évfordulját a napokban töltötte be. A hivatalnok kar, élén az ellenőrrel, a mai napot használta fel öszinte érzelmeinek tolmácsolására, ki rövid beszédben tartalmas szavakkal adott kifejezést mindnyájuk örömeinek, jókívánatának. Gratulálunk.

— **Kinevezés.** A nmlts. Pénzügyminiszter ur szarvasi ellenőrzőnek az adóhivatalhoz Weisz Gusztáv jó hírű hódmezővásárhelyi adótitkárát nevezte ki. Öszintén üdvözljük.

— **Forró vízbe esett** f. hó 18-án Ambrus János bsztandrasi földműves 5½ éves leánya Maria. Vízet forralt a konyhában és a felfort vizet letette a konyha földjén, amidőn a kis leány beszaladt, s beleesett a vízbe egy napi kintlódás után sebeibe belehalt.

— **Ménvizsgálat.** A magánulajdont képező mének vizsgálata jövő hónapban tartatik meg, még pedig nov. 21-én a kondorosi gazdák ménei Kondoroson. nov. 22-én pedig a szarvasi szatandrasi és öcsödi gazdák ménei Szarvason a község háza udvarán.

— **Jogászok táncestélye.** A mint értesülünk egyetemi ifjúságunk azon része, a mely itthon hallgatja az egyetemi előadásokat, e hó végén táncestélyt szándékozik rendezni.

— **Táncpróba.** Jó hírnevű, jeles táncmesterünk Dobos Adolf, a ki bennünket már oly rég óta minden évben felkeres, hogy bevezesse ifjainkat Terpsychore templomába, mint mindig, úgy az idén is nyilvános táncpróbabálon fogja bemutatni tanításának eredményét. A bál november hó 10-én lesz megtartva az Árpád szálloda összes termeiben. Ez alkalommal a palotástós a magyarországi ólót fogják a növendékek bemutatni.

— **Passzus irás a heti vásáron.** Az előjáróság egy üdvös intézkedést honosít meg a jövő hó első napjától kezdve, ugyanis a heti vásárok alkalmával a marhaleveleket kint iratja a vásártéren, — így elejét veszi annak a sok panasznak, hogy a vásárlók kénytelenek a távolos község háza befáradni egy-egy átirásért.

— **Halálozás.** A szent-andrási róm. kath. egyháznak gyászva van. Meghalt f. hó 19-én este Roóz József káplán, ki csak két hét óta van Szentandráson. Betegen jött már Szentandrára, s itt érte utol a halál.

— **Erkel Sándor** †. A magyar királyi operaháznak a magyar nemzetnek, de az egész zenevilágnak is nagy hűlője van. Erkel Sándor, az operaház főzene igazgatója, a jelenkor egyik legkiválóbb karmestere, Vasárnap reggel Békés—Csabán családjába körében meghalt. Emléke örökké fog élni a legnagyobb magyar karmester emlékéért dicsőíteni fogják még az unokák is.

— **A közigazgatási hatóság figyelmébe.** Már hónapok óta ott éktelenkedik a Kossuth utcában egy csomó téglá és vályog rakás, mely a Deak Ferencz utca 16 számú háztulajdonosának birtokát

képezi. Talán a t. közigazgatási hatóság is úgy vélekedik hogy az utca nem magánosok ingatlanának a le rakódó helye. Már gépészeti szempontról sem lett volna szabad eddig is tűrni, hogy az a téglarakás ott éktelenkedjék. Reméljük, hogy közigazgatási hatóságunk erőlyesen fog fellépni az utca ilyen birtokba vétele ellen. Eljárását figyelemmel fogjuk kísérni.

— **Pár szó a postáról.** Igazán nem tudjuk, hogy a posta és táviróhivatal van-e a közönség kedvéért, vagy a közönség van a posta és táviró hivatal kedvéért. Legalább a posta de különösen a telefon kezelő hivatalnokoknak a közönség iránt tanúsított legalább is negligáló magaviseletéből ez tűnik ki. Pedig alig hanem csaldódnak a jó urak, ha az utóbbi véleményen vannak. Ne gondolná jónak föllöttes hatóságuk ezen csaldódnakból észre téríteni őket.

— **A perzsa sah kitüntette.** Ő felsége a perzsa sah Sternberg Ármín és Testvére cs. és k. udvari szállító hangszergyár főnökének, Sternberg Dezsó urnak a nap és oroszlanrendjelet adományozta és megengedte, hogy a perzsa császári udvari szállítói címet használhassa. A sah és miniszterei Sternberg udvari hangszergyárban 20 000 koronát meghaladó megrendelés tetteket villamos zongorák, harmonium és egyéb hangszerekre. A sah összes bevásárlásai között ez volt a legnagyobb.

Vegyes.

A „Szarvasi Lapok“ mult számában azt közli olvasóival, hogy gróf Csáky Albin főrendiházi elnöké lett kinevezve és kinevezése az 1895: III t. cz. alapján történt. A törvény-czikket tévesen közölte a „Szarvasi Lapok“ mert idevonatkozólag az 1895: VII t. cz. intézkedik. Ugyanis idézett törvényczikk 12 §-ának utolsó előtti bekezdése így szól: „Ha a főrendiház örökös tagjai közül választatik valaki képviselővé és a választást elfogadja az tugsági jogát addig, míg képviselői megbízatása tart nem gyakorolhatja és ha valamely ülészak tartalma alatt toteszi is képviselői megbízatását, főrendiházi tugsági joga csak a következő ülészakban éled fel, „Ugyancsak ezen t. cz. 15 §-a így kezdődik; „A főrendiház elnöket és két alelnökét a ház tagjai közül, minden országgyűlés tartalmára a miniszter elnök felterjesztésére Ő Felsége a király nevezi ki. Hasonló módon történik az időközben megüresedett egyik vagy másik hely betöltése is.“ Ezt tartottuk szükségesnek a „Szarvasi Lapok“ téves híradásának kijavítása végett minden commentár nélkül lapunk olvasóival tudatni.

Szemelvények a vásárból. Csoda történt. Nem verte szét a szarvasi ózsi vásárt az eső. Pedig diák majális és szarvasi vásár azok a terminusok, amelyekre hát bizonyosra várja a gazda az esőt. No de most hiába várta. Gyönyörű verőfényes ózsi nap volt. A vásárból csak úgy hemzsegott, tolongott városunk apraja, nagyja. Különösen a komédiák környékén volt nagy forgalom. Egész városrész emelkedett ezekből a sátorokból, a melyekben ólós pénzér. lehetett sok mindenféle csodás dolgot látni.

Különösen a zöldsegeknek volt nagy kelendősége. S eljöttek a szegedi jóféle piros paprikát áruló kofák is. Ott ültek szép sorban az Árpád épület bazárja előtt. A legnagyobb része már a vásár előtti napokban eljött s így a később jövőknak a nyelv és tenyer teljes erejét igénybe kellett venni, hogy egy kis helyhez juthassanak a sorban. Így járt Rózsai néni is. A mikor megérkezett már más által talált elfoglalva a helyét. Ez azonban nem igen gúnyozta, hanem az idegen holmikat szépen félre tette, maga pedig letelepedett a régi helyére. A felretett paprikás zsákok tulajdonosa ezt látva így kezdé:

— Rózsai néni, az nem a maga helye.
— R. n. De már öcsém a hol én ülök, az az én helyem.

Erre a helyéből kiszorított pasas hízkeldeccsel akarta visszanyerni helyét és három paprikás zsákot döntött a Rózsai néni nyaka közé:

— Ugyan Rózsai néni, hiszen egy néz ki köztünk, mint jezsuita az angyalok között.
Rózsai néni keményen, prüszköl de azért megtartva flegmáját emigy válaszolt:

— Nem szemrevéltványásképen mondom, de már az anyád is hazug volt, s vagy két kövel megdobta a legényt, ki erre támadás-a készült. Rózsai néni is szövetséges után nézett s emigy apostrofálta meg az aImaárus kofát:

— Ejnye lelköm, hát körtvéjt is árul. A Zsóni lelkem pedig kerébe törí magát a körtvéjért.

Ekközben azonban a legény megröghanta Rózsai néni, s hosszas tülekedés után elűzte helyéről. A nagy zajt meguntá az egyik bot tulajdonosa s ki-zólt, hogy a szolgabírónak jelenti fel őket, ha ilyen larmát csapnak.

Odamegy erre hozzá Rózsai néni s a vállaira veregetve így szól:

— Hatalmasan megöritök nagy jó uram, ha feljelenü őket.

Erre így ripoztozott a legény:
— Ugyan hallgasson 'kee' néném asszony, hiszen kee' volt az egészben a conductor.

Szedegette: Nándor.

Thalia. Hétfőn nyitották meg nagy ünnepek kapcsolatában a nagyvárad színházat. Többek között az „Ország-Világ“ is foglalkozik a társulat tagjaival. Arcképeket is hozza s pár szóban megemlékezik a tagokról is. A „millió“ színházban Somogyi Károly színházrúnlata játszik, három évre neki adta át a város a színházat díjtalanul, szubvenció nélkül. Az első állandó nagyvárad színházrúnlata hirtelen szervezkedett s azért még rászorul a reorganizációra (még most is, a mikor a nálunk volt tagok legnagyobb része harmad, negyedrangú szereplővé sülyedt le?) különösen ha nemcsak téli, hanem egész éven át működő társulat lesz. De az még csak terv. A színészek részint művészek (no olyat mi nem igen láttunk) részint ismertlen kezdők (ilyet már sokat) Egyelőre ez utóbbiak vannak túlsúlyban. Jellemző, hogy a nálunk voltak közül az „ékkességek“ között csak a Pintér párt említi meg. Lányiról mint a gyorsbeszédék nagy mesteréről emlékszik meg. Emmár nagyon igaz és találó. Különben a nagyvárad lapok a lelkesültség mámorában az égé-kig magasztalják a társulatot, de hiszen majd lesz ennek bójtje is.

CSARNOK.

Csüggedés.

Még nem késő, nincs veszte semmi,

Le még nem hajtom a fejem.

A fegyver mit kezemben tartok.

Gyáván le még nem teszem;

Török előre hajthatatlan,

Bár jól tudom, hogy végzetem,

Mit epedek szomju ajakkal,

El én azt sohsem érhetem.

Szépséges arcod, oh Igazság,

Tiszta fényben ragyog felém,

Lázus, emasztó gerjedelmek,

Erőteket megismerem.

Tudom mi szép, érzem mi nagy van

És mégis, mégis jól tudom.

A mire küzdök, mire törekszem,

Elérni azt sohsem fogom.

Édes siker virágot nem hint

Utamra, jól tudom soha;

Asszony szerelme nem vigasztal,

Sivár a sorsom, mostoha . . .

Egy fekete démon kísér csak

Áttal a kopár életen,

Melyben miért szegény szívem fáj

El én azt sohsem érhetem . . .

Bátaszékly Lajos.

Felelős a szerkesztésért Sámuel Adolf.

Időjárnsi jelentés 1900 októb 19-ig.

Nap	Csapadék 24. ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet Az eső kezdete és vége
		7 reg.	6.9 d.	6.9 u.	6. este	
13		10.7	17.7	12.2	13.5	
14	9.5 eső	11.1	22.4	15.8	16.4	éjjel eső
15		12.7	10.7	8.2	10.5	
16		6.3	14.3	7.2	9.3	
17		3.2	13.4	5.9	7.5	d. e. 12 órakor szarvas- től E. Nig irányban menny- dörges hallgassott.
18	2.2 eső	4.0	14.0	9.3	6.1	d. u. 4 óratól, este és éjjel eső
19	2.6 eső	8.8	12.6	9.5	10.3	d. e. 7 ó 30 p. este 6 ó 15 p. tőlés éjjel eső.

Szarvas 1900. okt. 13.

Plenczner Lajos

Lakás változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a Beliczey-utca 11, sz. a. alatt lévő lakásomat f. hó 24-től idősb. Mikolay János házába (Gróf Csáky Albin-utca) helyezem át.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, maradtam tisztelttel

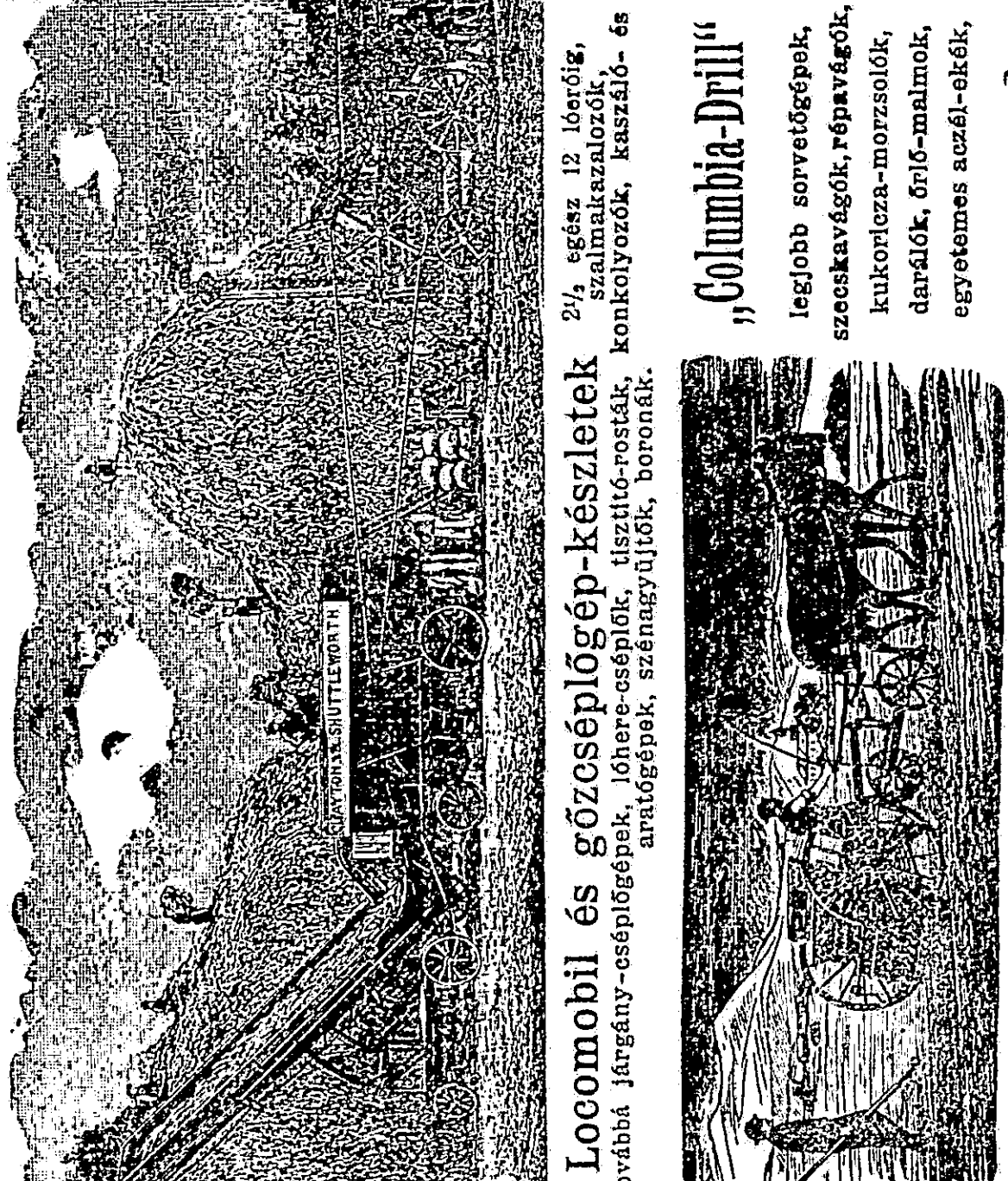
Mihályk Pál
férfi szabó.

Engedélyezett kör fűrészre berendezett tüzi fatelep

ajánlok I-ső rendű tűzifákat házhoz szállítva kívánat szerint fölfűrészelve akár ölszámbra
továbbá ajánlok I-ső rendű tönör szénket 1 gPontossabban szállít

Pletenik József

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest 68. sz. Váci-körút
által a legújabb és árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzseplőgép-készletek
2 1/2, egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, továbbá járgány-cseplőgép, jöneré-cseplőgép, vízite-cseplőgép, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénmagújító, boronák.

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok, egyetemes aszál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint, haza ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

Alólirott tudatja, hogy a hatház alatti, illetve az utolsó hatház alatt fekvő, 15 10 □-öl *kenőerföldje* melyen 57 drb *alma, dió, körte, ringlotte, cseresznye* (10-15 éves) termő *gyümölcsfa* s mintegy 750 szintén ermő (*amerikai Othello*)szőlő-ö van, lakhelyiséggel együtt eladó.

SALACZ FERENCZ

Kávéház és szálloda megnyitás.

Van ezerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a Szent andrási Takarékpénztár tulajdonát képező Központi szállodát és kávéházat, bérletben átvettem. Főtörekvésem oda irányul, hogy a jó és pontos kiszolgálással a n. é. közönség megelégedését kiérdemeljem. Azonkívül jó és olcsó konyhát rendeztem be, s a kosztolói számdékok nálam akár napi, akár havi fizetésért olcsón étkezhetnek. — Jó minőségű, s tiszta borokat tartok készletben. Szobák olcsón.

Tisztelettel
Stern Manó
kávész.

MŰ K E R T É S Z.

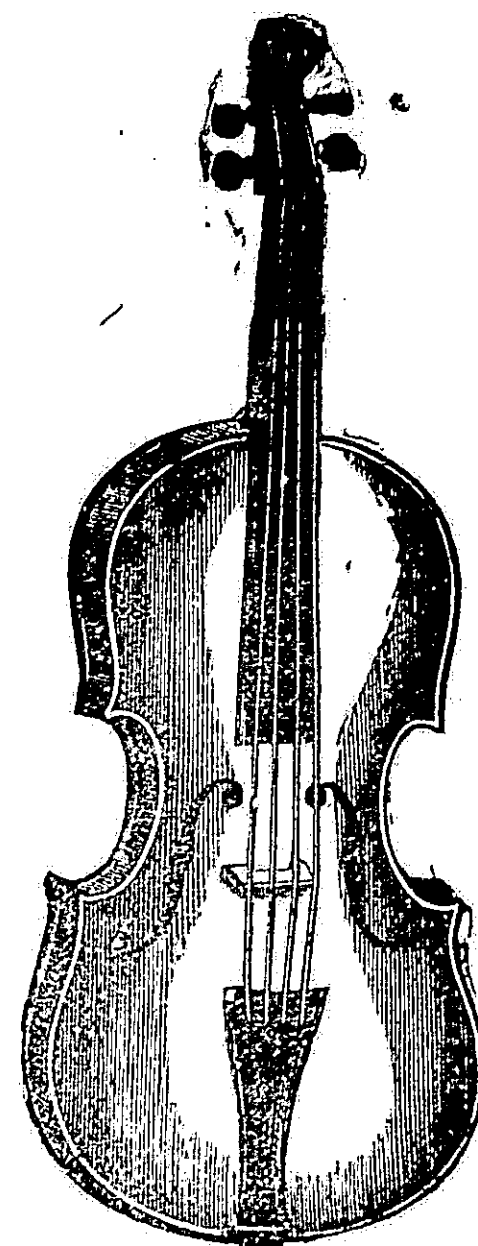
Ki a virág konyha díszkertészet valamint a szőlőszetet szakértően érti bár mely időben üresedést betöltheti Ozim a kiadóba.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világiállításon az összes versenyzők között a hangszerek csoportjába. Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros,
a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség
egyedüli szállítója.
BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5. szám a

Iskolai és mesterhegedűk vonóval
Gordonkák, nagybőgők vonóval
Fuvolák, sztrnyktűrők

Ósi magyar tárogató szabadalmazva
Czimbalmok
Elpusztíthatlan, kettőnő erős hangú harmónikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.
Templomi és más zenekarok részére szükséges
fuvó és vonó hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legutányosabb árban szállítanak. Községi dobok, a legutányosabb árakon. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Harmónika árjegyzék külön kérendő. Magyarország legnagyobb fuvó-, vonó- és ütő hangszergyára. 6-12

6363.
1900.

Szarvas község előljáróitól.

HIRDETMÉNY.

Alólirott községi előljáróság ezenne közhírré teszi, hogy a f. év tavaszán, hozzá értő aradmegyei szőlő munkásokkal, riparia portalis amerikai alanyon 36,000 drb fás ojtványt készítettett és pedig:

a) borfajok:

1. Olasz rizlung	4247 drb
2. Kadarka	6167 "
3. Bakator	3000 "
4. Mézes fehér	3900 "

b) csemege fajok:

5. Muscat Alexander	1580 drb
6. Chasselas rouge	7450 "
7. Muscat Hamburg	2350 "
8. Chasselas musque blanc (passatutti)	7306 "

Összesen: 36 000 drb

Ezen ojtványok a f. év őszén fognak kiválogattatni s az előljáróság által szarvasi szőlőbirtokosoknak előállítási áron eladatni. A szarvasi szőlőbirtokosok közül csak azok tarthatnak igényt a kedvezményre, a kik ojtványok eladásával üzletszerűen nem foglalkoznak.

Vidéki szőlőbirtokosok részére adandó ojtványok ára külön fog megállapittatni.

Eladásra csak jól összeforrott s kifogástalan gyökérzetű I-ső osztályu ojtványok kerülnek.

Megrendelések már most előjegyezhetők a községi pénztárnoknál s az ojtványok ára átvétel előtt ugyanott fizetendő ki.

Szarvas, 1900. július 26-án. 12-12

Az előljárók nevében:

Saiacz József,
h. első jegyző.

Melis János,
bíró.